

Шульга Ольга Антонівна

*доктор економічних наук, доцент, професор кафедри управління
Київського університету імені Бориса Грінченка*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-324-1-32>

СПЕЦИФІКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФАКТОРИ, ЩО ЇЇ ФОРМУЮТЬ

Іноземні інвестиції є одним із визначальних чинників економічного зростання. Адже залучення іноземних інвестицій дозволяє розширити обсяги ринків збуту, підвищити ВВП, рівень добробуту громадян та посилити конкурентоспроможність підприємств на світовій арені.

У цілому інвестиційна діяльність включає у себе наступні аспекти:

– інвестування фізичних осіб і юридичних осіб (суб'єктів підприємницької діяльності, громадських і релігійних організацій, асоціацій, спілок та товариств) за рахунок власних та позичених коштів;

– спільне інвестування, коли кілька осіб або організацій об'єднують свої ресурси для спільного інвестування;

– державне інвестування, яке здійснюється за рахунок коштів державного бюджету для підтримки реалізації інвестиційних проєктів;

– інвестування, що здійснюють органи місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів;

– іноземне інвестування, яке здійснюють іноземні громадяни, юридичні особи та держави.

Згідно з визначенням Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), інвестиційна діяльність характеризується низкою фінансово-економічних факторів, що визначають

можливості та ефективність бізнесу в певному регіоні або країні. Вона охоплює такі елементи:

- політичні, географічні, історичні, культурні, правові, соціально-економічні, організаційні та фінансові фактори, які впливають на інвестиційну діяльність;
- динаміку макроекономічних показників, таких як: рівень економічного зростання, інфляція, безробіття та інші, які враховуються інвесторами при прийнятті рішень про інвестування;
- наявність або відсутність природних ресурсів, які можуть впливати на привабливість регіону для інвестицій;
- демографічну ситуацію;
- рівень розвитку законодавчої бази, валютна та фіскальна політика, прозорість та стабільність економічної системи, які створюють умови для сприятливого інвестиційного клімату.

Окремо виділяють фактори, що впливають на рівень та інтенсивність інвестицій (рис. 1).

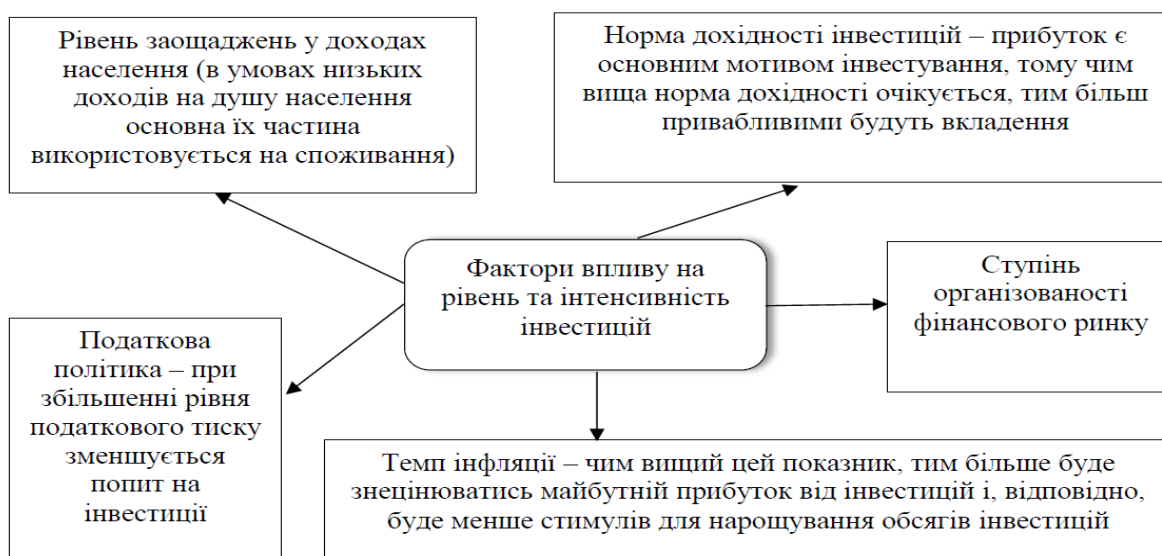

Рис. 1. Основні фактори, що впливають на рівень та інтенсивність інвестицій

На сьогодні інвестиційну привабливість країни можна визначити на основі об'єктивних і суб'єктивних факторів.

1. Об'єктивні фактори:

- макроекономічні показники, такі як: стабільність економічного зростання, низька інфляція, низький рівень безробіття;
- інфраструктура та логістика, включаючи якість транспортних мереж, енергетичні системи, телекомунікаційну інфраструктуру;
- наявність природних ресурсів, які приваблюють інвесторів, наприклад, родовища нафти, газу, металів або інші цінні природні ресурси;
- рівень розвитку людського капіталу;
- правова система та захист прав власності, включаючи стабільність законодавства, рівень корупції та ефективність судової системи.

2. Суб'єктивні фактори:

- довіра до державних інституцій та політичної стабільності;
- репутація держави як надійного партнера для інвестицій та додержання угод;
- доступність фінансування та кредитування, включаючи рівень процентних ставок та доступність капіталу;
- готовність держави надавати підтримку інвестиційним проєктам через стимулюючі програми, податкові пільги, зниження бюрократичних перешкод.

На сьогодні інвестиційна політика в Україні, спрямована на досягнення наступних пріоритетних цілей (рис. 2).

Однак існує ряд факторів, які негативно впливають на інвестиційну привабливість та інвестиційний клімат в Україні. Серед них: спад виробництва; низький рівень розвитку економіки; низький платоспроможний попит підприємств; зниження купівельної спроможності населення; соціальна нестабільність та незахищеність населення; посилення тиску на бізнес через високий рівень корупції, нерівні умови ведення бізнесу; недовіра до влади; орієнтованість політики уряду на залучення інвестиційних ресурсів з боку міжнародних фінансових організацій, зокрема МВФ, а не створення сприятливих умов в інвестиційній сфері для залучення потенційних стратегічних іноземних інвесторів; непрозорість фінансового ринку

України та недосконалість законодавчої бази як для національних, так і для іноземних потенційних інвесторів [2, с. 37], війна.

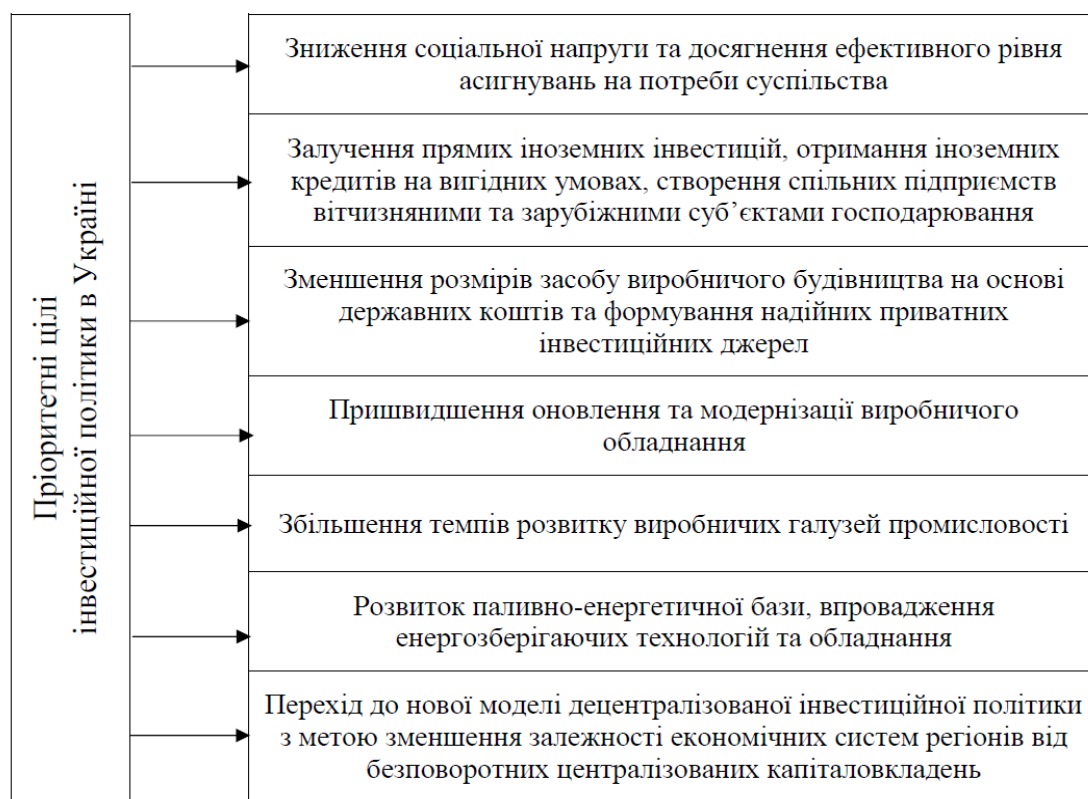

Рис. 2. Пріоритетні цілі інвестиційної політики України

Джерело: [1]

Поряд з усуненням вищезазначених проблем, органам державної влади в Україні варто вжити також заходів щодо підвищення інвестиційного іміджу країни. Зокрема, мова йде про такі аспекти:

1. Рівень і якість співпраці з інвесторами:

- діалог та співробітництво з вітчизняними та іноземними інвесторами;
- створення сприятливих умов для інвестиційної діяльності, включаючи прозорість процесів, захист прав власності та додержання угод;
- швидкість та ефективність процедур реєстрації, ліцензування та отримання дозволів.

2. Відкритість та ставлення до транснаціональних корпорацій (ТНК):

– політика щодо приваблення ТНК та сприяння їхній діяльності у країні;

– стабільність правил гри та захист інтересів ТНК у довгостроковій перспективі;

– взаємовигідна співпраця з ТНК у розвитку промисловості, технологій та експорту.

3. Мотивація населення до створення фінансово привабливих проєктів:

– створення сприятливих умов для підприємництва та розвитку бізнесу;

– підтримка інноваційних і стартап-проєктів через стимулюючі програми, пільги та фінансову підтримку;

– розвиток кваліфікованої робочої сили та сприяння розвитку освіти та науково-дослідної діяльності.

Саме ці аспекти впливають на сприятливість інвестиційного клімату країни і роблять її більш привабливою для інвесторів.

Література:

1. Нечипорук О.В. Інвестиційна діяльність України: сучасний стан, проблеми та можливості її активізації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : Економічні науки. 2021. № 5(1). С. 61–68.

2. Разумова Г.В., Оскома О.В., Перетятко К.О. Інвестиційна діяльність в Україні та її вплив на національну економіку. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 2. С. 35–41.